

SVIESA

1

SAUSIS - VASARIS - KOVAS, 1942

No. 1

Amerikos Kareivis Savo Tautos Sargyboje

“ŠVIESA”

(The Light)

Political, Scientific and Literary Quarterly Magazine, issued by American Lithuanian Workers Literary Society, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Editorial Board: R. Mizara, A. Bimba, V. Tauras.

Managing Editor—Anthony Bimba.

Subscription Rates: \$1 a year; single copy 25c.

Entered as second class matter September 21, 1934, at the Post Office at Brooklyn, New York under the Act of March 3, 1879.

TURINYS

Lietuvai Saulė ir Vėl Patekės	1	Alyvos. Ellėraštis. Salomėja Nėris	19
Mes Kariausime iki Pilnos Pergalės	2	Mes—Gamybos Kariai. Roy Hudson	19
Tėvelis Miega. Ellėraštis. Salomėja Nėris	4	Didžiojo Karo Tragedija. Jonas Kaškaitis	20
Už Kalėjimo Grotų. A. B.	5	Dainuokime. Ellėraštis. P. Pilėnas	21
Ąžuolo Lapelis. Ellėraštis. M. Lermontov. (Vertė A. Valaitis)	5	Imperatorius, Dievas ir Bažnyčios Vadas	21
Savanorių Kraujas Gydymui Sužeistųjų. Jonas Gužas	6	Aplė Grožį ir Muzikos Kūrybą. Komp. Vytautas Bacevičius	22
Atminčiai J. G. Ellėraštis. A. Dagilis	7	Kas Jis Tokis. Pasakėčia. Dėdė Vincas	25
Sovietų Vado Žodis į Savo Liaudį	8	Aplė Vieną Mūsų Rašytoją. Julius Butėnas	27
Meno Pagrindai. A. Rozentalis	11	Knygynėlis Namuose. Dr. A. L. Graičūnas	31
Mokslas Pragaisčiai Vokietijoje. Pr. Bs.	14	Mums Priešas Jau Paskelbė Karą. Ellėraštis. Stasys Jasilionis	31
Debesėliai. Ellėraštis. M. Lermontov. (Vertė A. Valaitis)	16	Maisto Įleidimas į Kraują	32
Mintis. Ellėraštis. Walt Whitman. (Vertė V. Tauras)	16	Keleivis. Ellėraštis. Salomėja Nėris	33
Amerikietis Aplė Sovietų Sąjungą. Jonas Siurba	17		

Specialus Pranešimas

Šių metų antras “šviesos” num. bus nepaprastas tuomi, kad jo turinys susidės beveik išimtinai iš naujausios Lietuvos autorių-poetų poezijos. Neseniai mes jos gavome didelį pluoštą ir sudėsimė į vieną numerį, idant Lietuvių Literatūros Draugijos nariai ir kiti lietuviai, kurie norės tą numerį įsigyti, galėtų savo knygynėliuose turėti tą nepaprastą kūrinių.

Šios nepaprastos poezijos autoriais yra gabiausi naujosios Lietuvos rašytojai-literatai: A. Venclova, Salomėja Nėris, Jonas Šimkus, K. Korsakas ir Liudas Gira.

Mes žadame šio “šviesos” 2-ro numerio atspausdinti daugiau, negu paprastai spausdiname, ir raginame pavienius narius ir kuopas parsitraukti jo praplatinimui tarpe narių. Yra labai daug lietuvių, kurie norėtų šitą naują poeziją gauti ir skaityti. Pavienis “šviesos” numeris parsiduoda už 25 centus.

Be to, kai kurie eilėraščiai tinkami išmokimui ant atminties ir deklamavimui, arba viešam skaitymui mūsų susirinkimuose bei parengimuose. Kadaisė mūsų parengimuose deklamavimas būdavo madoje. Galime vėl atgaivinti.

Jeigu techniškai keblumai nepastos kelio, tai 2-ras numeris išeis apie pradžią gegužės mėnesio.

“ŠVIESOS” REDAKCIJINĖ KOMISIJA

Paskiau perėjo prie bandymų su žmonėmis. Iš pradžių buvo įleidžiami nežymūs mišinio kiekiai, kurie nesukėlė jokių žalingų pasekmių. Dosis palaipsniui buvo vis didinamos, kol, pagaliau, buvo prieita prie kasdieninės normos, kuri laikoma būtiniausia žmogui, nuo 1/2 iki 1 gr. aminorūkščių 1 kg. kūno svorio. Ir tos dozės nepadarė nė mažiausių negalavimų, nesukėlė jokių nemalonumų—tik vienas pacientas pajuto persulį, o kitas—drebulį, tačiau temperatūra nė vienam nepakilo. Tokiu būdu pasirodė, kad aminorūkščių į kraują įleidimas neatneša jokios žalos ir kad tos rūkšties naudojamos baltymams organizme sudaryti.

Elmano ir Veinerio tvirtinimu, maitinimas pro venas netrukus bus kaip reikiant išaiškintas ir imtas plačiai naudoti palaikyti žmogaus gyvybei, patekusiai į pavojų dėl virškinamųjų organų susirgimų. Šiuo laiku mokslininkai atsidėję sprendžia klausimą, daugiau ar mažiau susijusį su maisto įvedimu ilgai maitinant tiesiog į venas. Jie sudarė geriausią metodą, kaip tą procedūrą praktiškai vykdyti, nustatyta tvarka kaitaliojant venas, į kurias įleidžiami maistingieji mišiniai, ir tt.

Maitinimo reikšmė pasidaro juo labiau suprantama atsiminus, kad 7% mirtingumo po 45 metų susidaro dėl virškinamųjų organų susirgimų. Tuos organus gydyti labai sunku, nes dėl kasdieninio paprasto maisto jie nuolat erziniami. Todėl tokios perspektyvos,—atpalaiduoti virškinamuosius organus nuo jų normalaus apkrovimo,—be abejo, žada labai gerų vaisių. Tokiu būdu, išsigydytus, virškinamieji organai veiks lygiai taip, kaip ir prieš susirgimą. Būtinasis poilsis jų normaliose funkcijose nepasireiškia.

5% mirtingumų nuo vėžio paprastai tenka vėžio apimtiems virškinamiesiems organams. Po operacijos badavimas sudaro vieną iš kritiškiausių momentų, ir nepakankamas maitinimasis taip pat sumažina išsigydyto galimybes. Ėmus maitinti pro venas, nebebus bausis joks "badavimas." Tiesioginio maisto įleidimas į kraują ilgainiui turi duoti įdomiausių rezultatų, susijusių su ligonio ir sveiko žmogaus maitinimu. Mes tik apytikriai žinome, kokios medžiagos mums daugiausia reikalingos, nes ir nereikšmingi maiste mišiniai, kurių lig šiol negalima buvo surasti, taip pat lygiai svarbų vaidmenį vaidina. Yra žinoma, kad iš skirto maisto pašalinimas menkų kiekių vario junginio, kuris pakliūva į organizmą su mineralinėmis maisto druskomis, nelabai maloniai ir jį atsliepia. Kai kurie mokslininkai mano, jog organizmui yra reikalinga taip pat

maža dalis kobalto cinko ir kitų metalų. Mums būtinai reikalinga ne tik gliukozos arba kitų vaisių cukraus, bet ir kitų cukraus rūšių, pavyzdžiui, žymiausias iš jų—halaktozos, kuri atsiranda kartu su gliukoza pieno cukraus hidrolizėje. Halaktozos didesnis kiekis randamas smegenyse ir nervų audiniuose. Maistingųjų medžiagų įleidimas į venas naujais būdais taip pat priklauso nuo amžiaus. Čia taip pat galima duoti periodiškai pasilsėti virškinamiesiems organams, o kai kurias medžiagas įleisti tiesiog į kraują.

Apie Grožį ir Muzikos Kūrybą

(Tąsą nuo 24 pusl.)

analizuoja, arba pasiduoda *fizinėms garsų savybėms*, pav.: įdomiausi veikalo forma, įeinančiomis ir besivystančiomis temomis; seka, kurie instrumentai kurias temas bei garsus ima, kokios gaidos yra akorduose, įdomiausi tų garsų fizinių skambėjimų (t. y. jų savybėmis), bet tie garsai nebūtinai ir nevisuomet jame išsąuskausmės nutoaikas.

Toki analitikai-formalistai—tai dažniausiai būna žmonės, kurie patys užsiiminėja menu, pav. muzikai, teoretikai, kritikai ir t.t.

Publika dalinasi į viršminėtas 3 skirtingas grupes, priklausomai nuo žmonių intelektualinio, dvasinio ir meninio (pav., muzikališko) pasiruošimo, bei nuo įgimtų psichologinių davinių.

KELEIVIS

Į tolimas vieškelis bėga —
Pasilgusių laimės ir turtų
Išklydo juom daugel sėrmėgų...
Keleivi pavargęs, iš kur tu?

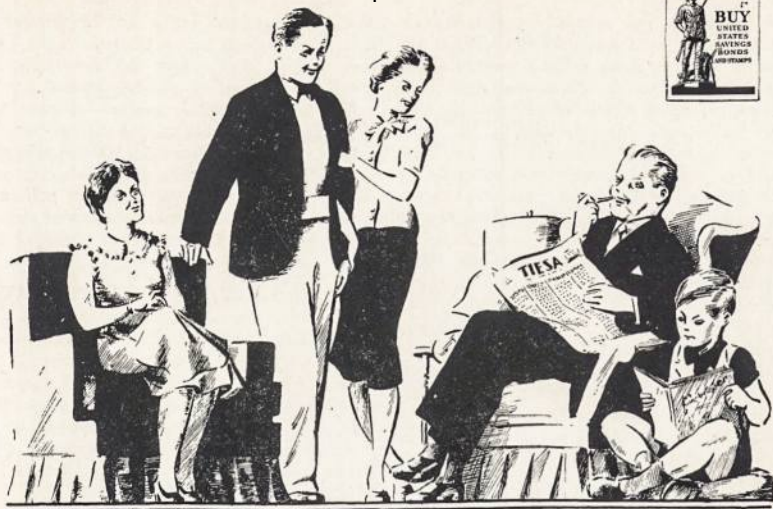
Tau gluosniai prie kelio sustoję,
Beržai susirūpinę ošia:
Ką parneši broliam artojam?
Kuo savą kampelį papuoši?

Ištyso šešėlių juodumas: —
Tai vakaras grįžta į sodžių —
Tu gimtojo kamino dūmus
Užuodi, pažįsti be žodžių.

Ir nori, kad būtų tau linksma,
Ir nori su volunge krykšti — —
Sumindyta smilga nulinksta —
O kurgi tu, džiaugsme pernykšti?

Štai bala raudonos pašvaistės —
Įkaitusią žemę pagirdys
Naktuzė. O tau kas palaistys
Dulkėtą nuvytusią širdį?

Salomėja Nėris.

Pavyzdinga LDS Šeima

KAIP SU jūsų šeima? Ar visi šeimos nariai priguli prie LDS? Jei dar nepriguli, tai jie turėtų visi įstoti į LIETUVIŲ DARBININKŲ SUSIVIENIJIMĄ. LDS aštuntas vėjus naujų narių gavimui tęsis iki 1-mai dienai birželio. Laike šio vėjus, jums lengviausia įstoti.

Dabar jaunimui visai nereikia mokėti įstojimo, nepaisant, į kurį skyrių apdraudos ar pašalpos jie norėtų įsirašyti.

Vaikų skyriui irgi nereikia mokėti jokio įstojimo. Vaikai yra priimami nuo dviejų metų amžiaus.

Lietuvių Darbininkų Susivienijime apdrauda ir pašalpa galima gauti pigiau, negu apdraudos kompanijose ar kitose fraternalėse organizacijose. Jei jums gerai prigulėti prie LDS, tai gali būti gerai ir jūsų visai šeimai.

Eidami į savo kuopos susirinkimą, nepamirškite nusivesti ir savo šeimos narius prirašyti, arba, dar geriau, prieš susirinkimą nueikite pas kuopos organizatorių ar sekretorių ir jie jums pagelbės visą šeimą įrašyti į savo organizaciją.

Jūsų šeima irgi gali tapti pavyzdinga LDS šeima!

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

GERIAUSIA LIETUVIŲ FRATERNALE ORGANIZACIJA

419 LORIMER STREET

BROOKLYN, N. Y.